

ÁLLAMVIZSGA TÉTELEK**ZENETERÁPIA ELMÉLET****2025**

ELTE BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR

Zeneterapeuta szakirányú posztgraduális képzés

Elkészítette: dr. Varga Ágnes zeneterapeuta, képzésvezető

1. A HANG ÉS A ZENE

- definíciók (hang, zene... mitől zene a zene, milyen funkciókat töltött be egykor és ma?)
- érintett érzékszervek (az egyedfejlődésben ez hogy változik), a hallás jelentősége
- a zene alkotóelemei
- a zene hatásmechanismusa (értelmi: közeli/távoli transzfer fogalma; érzelmi: lélektani hatások, a zenei élmény; testi, fiziológiai hatások) – mindezek jelentősége a terápiában, példákkal.

2. A ZENEI TEVÉKENYSÉGEK KÖRE

- a zenei tevékenységek (miért e tág megközelítés az adekvát)
- a zenei tevékenységek csoportosítása, jellemzői, példákkal
- művészetalapú módszerek – zenés fókusszal (Kiss Virág nyomán, hasonlóságok – különbözőségek, nevelés-pedagógia-terápia ill. művészettel való nevelés és művészetre való nevelés kontextusai: metszetek és különbözőségek, a zene lehetséges szerepei, a zeneterápia elhelyezése mindebben)
- mondjon példákat a hospitálásai során látott zenei tevékenységekből az előbbi pontok főbb kategóriáira.
- a játék (és kapcsolódása a zenei tevékenységekhez)

3. A ZENE MINT ESZKÖZ ÉS KÖZEG

- a kommunikáció (folyamatábra, magyarázattal), önkifejezés, alkotás fogalmi és kapcsolódásuk
- a nonverbális kommunikáció (Metszete és különbözősége a verbálishoz képest, jelentősége az életben és a terápiában. Milyen szerepe(i) lehetnek itt a zenének?)
- a művészeti modalitások – kiemelten a zene (jellemzők, hasonlóságok, különbözőségek, példák)
- multimodalitás, intermodalitás (példákkal a személyiségfejlődésből/hétköznapiakból és a terápiából)
- saját hang, testhang, hangszeres játék mint a kommunikáció és önkifejezés eszközei

4. MI A ZENETERÁPIA?

- a zeneterápia mint gyakorlatorientált diszciplína meghatározása és megkülönböztetése más zenéhez kapcsolódó tevékenységektől. A definíció(k) lényege, az elmúlt évek definícióváltozásainak üzenete. Mitől ZT a ZT? miben különbözik a zene terápia hatása a zeneterápiától? (példákkal)
- a zeneterapeuta személyisége, szaktudása, zenei jártassága, gyakorlati tapasztalatai, stb... Az önismeret jelentősége a zeneterápiában, az önismeret megszerzésének lehetőségei. Hogyan válasszunk/ajánljunk zeneterapeutát?

- a ZT alkalmazási formái (cs-e, példákkal)
- a ZT alkalmazási módjai (aktív-receptív – komplex, példákkal)
- a ZT alkalmazási területei és jövőbeni lehetőségei (külföldi kitekintéssel)
- kontraindikációk

5. AZ AKTÍV ZENETERÁPIA

- miért aktív? az aktív ZT előnyei, jellemző alkalmazási területek
- egyéni /csoportos, nyílt/zárt, aktív elemek a komplex terápiában, akár online stb. alkalmazási formák
- terápiás elvek
- a terápia tervezését meghatározó tényezők
- hangszerpark kiválasztásának szempontjai (méret, anyag, strapabíróág, állandóság, stb.)
- a verbalitás helye, mértéke, szerepe
- a terápiás folyamat szakaszainak bemutatása
- egy aktív zeneterápiát használó módszer vagy gyakorlatban látott alkalmazási terület részletes bemutatása (kérjük ne a szakdolgozati témához kapcsolódó területet választani. Lehet hazai vagy nemzetközi is, pl. Nordoff Robins, vagy aktív ZT az őssejttranszplantációs osztályon, ZT a Thalassa Házban, stb...)

6. A ZENETERÁPIA MÚLTJA ÉS JELENE

- története, helyzete a világban és Magyarországon
- hazai és külföldi iskolák, képzések (BA-MA-posztgrad-PhD), szövetségek, érdekvédelmi szervezetek, klubok
- a szakma elismertsége Európában, előttünk járó nemzetközi példákkal, egy olyan ország részletes bemutatása, ami mintául szolgálhat
- a hazai zeneterapeuta szakma kihívásai, feladatai, céljai, lehetőségei – a szakma színvonalának védettséget befolyásoló tényezők, veszélyforrások

7. A ZT. KUTATÁSA

- a ZT főbb kutatási területei a nemzetközi szakirodalom nyomán (Vázzon fel a főbb területeket, konkrét példákkal. Miért fontos a folyamatos, friss kutatás?)
- társszakmák, kapcsolódó területek (multidiszciplinaritás), ZT témájú publikációk lelőhelyei (ZT lapok, társszakmák lapjai konkrét példákkal)
- a ZT hazai kutatottsága (területek, kutatócsoportok, példák)
- egy konkrét ZT témájú kutatás bemutatása (kutatási céltól a módszertanon át a diskuszióig, majd a kutatás eredményeinek implementálhatóságát kiemelve... miért ezt a kutatást választotta?)

8. ZT. A GYÓGYPEDAGÓGIÁBAN

- a zeneterápia gyógypedagógiai ágának elkülönítése és metszete a pszichológiai ágával. Hogyan kapcsolható a ZT a gyógypedagógia bio-pszicho-szociális modelljéhez?
- miért kiváló eszköz a gyógypedagógiában a zene? (a zene hatásmechanizmusa, agyplaszticitás)
- a gyógypedagógiai ZT általános jellemzői (célok, keretek, munkamódok, instruálás, veszélyek, első interjú jellege, mindez példákkal – összevetve a pszichológiai célok mentén zajló zeneterápiás munkával)
- az életkori sajátosságok jelentősége (példákkal az egyes szakaszokra)

- a főbb hazai és külföldi alkalmazási területek bemutatása (a lehető legtöbb terület bemutatása, példákkal)
- kompetenciahatárok
- egy szabadon választott alkalmazási terület részletes bemutatása

9. ZT. PSZICHOLÓGIAI CÉLOK MENTÉN

- hogyan alkot spektrumot a pszichológiai és a gyógypedagógiai célok mentén történő munka? (bio-pszicho-szociális modell, multidiszciplinaritás)
- miért kiváló eszköze az zene? (a zene mint nonverbális eszköz előnyei pszichoterápiás keretek között, zene a személyiségfejlődésben, a zene mint keret, közeg, zene és biztonság, stb.)
- általános jellemzők (lehetséges célok, keretek, munkamódok, veszélyek, első interjú jellege, mindez példákkal – összevetve a gyp-i célok mentén zajló munkával)
- a zenei és a nem zenei improvizáció különbözősége, jelentősége. A zenei képzettség mint esetleges nehézség.
- alkalmazási területek itthon és külföldön (a lehető legtöbb terület bemutatása, példákkal)
- irányzatok / modellek
- kompetenciahatárok
- egy szabadon választott alkalmazási terület részletes bemutatása

10. ÚJ IRÁNYZATOK A ZT-BAN

- a zeneterapeuta kompetenciahatárai és azok jelentősége (példákkal)
- mi a team munka? A zeneterapeuta lehetséges szerepei a különböző területek teamjeiben. Kikkel dolgozik a zeneterapeuta gyakorlatban? (példákkal)
- mi a szupervízió? (példával)
- egy szabadon választott zeneterápiás irányzat részletes bemutatása:
 - célcsoport, aktualitás, gyakorlati jelentőség
 - történet, tudományos megalapozottság és háttér
 - célrendszer, módszertani építőelemek, eszközigény, munkamód, terapeuta képzései, felkészültsége, kompetenciahatárai, stb.
 - mindez példákkal, lehetőleg saját hospitálási élményekkel, nemzetközi és jövőbe mutató kitekintéssel, adott esetben más irányzatokkal/módszerekkel történő összevetéssel.

Elbírálási szempontok:

- kulcsfogalmak, összefüggések értése, használata, és saját szavakkal történő megfogalmazása
- a témában olvasottak ismerete, feldolgozottsági szintje, integráltsága, saját fogalmazásban történő visszaadása
- saját élmények, tapasztalatok, gondolatok, összevetése a szakirodalommal, alátámasztása saját-élménybeli, v. terápiás munkájából merített példákkal.